

Zems granulu kurināmā piedāvājums Eiropā rada piegādes šoku

Sakarā ar sankcijām pret Krieviju samazinātais granulu kurināmā piedāvājums Rietumeiropā un Apvienotajā Karalistē ir izraisījis piegādes šoku, kas ir ievērojami paaugstinājis cenas.

Piegādes šoks rodas tad, ja tirgū vairs nav pieejama nozīmīga preces vai pakalpojuma daļa un aizstājēju ir maz vai to nav vispār. Krievijas iebrukums Ukrainā un tā rezultātā Krievijai noteiktās sankcijas ir radījušas piedāvājuma šoku Eiropas apkures granulu tirgū.

Globālais granulu piedāvājums vidēji ir bijis pietiekams, lai apmierinātu pieprasījumu. Neparasti garās un aukstās ziemās ir novērots vietējais sezonālais deficīts, taču kopumā piedāvājums ir bijis pietiekams, lai apmierinātu pieprasījumu. Iepriekšējās desmitgades laikā tirgi nav piedzīvojuši vidēja termiņa vai ilgtermiņa piegādes satricinājumus. Tomēr 2022. gads nebija tipisks gads.

Karš, ko Krievija uzsāka pret Ukrainu un no tā izrietošās sankcijas ir būtiski ietekmējušas granulu nozari. Pagājušajā gadā Krievijā, Baltkrievijā un Ukrainā tika saražoti 15 procenti no globālās koksnes granulu tirdzniecības. Ievērojama daļa šo granulu bija paredzēta apkures tirgiem Rietumeiropā. Tagad, kad ir spēkā Krievijas sankcijas, ievērojama daļa no 3,5 miljoniem tonnu koksnes granulu, kas pagājušajā gadā tika eksportētas no šiem reģioniem, vairs nenonāk Eiropas tirgos.

Trešajā ceturksnī Krievija joprojām eksportēja koksnes granulas. Tomēr šīs granulas arvien vairāk tiek piegādātas Dienvidkorejas tirgum.

Sakarā ar piegādes šoku Eiropā granulu kurināmā cenas ir pieaugušas līdz iepriekš nepieredzētam līmenim visās valstīs, kurās izmanto granulu kurināmo siltuma un/vai elektroenerģijas ražošanai. Rūpnieciskās granulas tūlītējā tirgū tiek tirgotas par vairāk nekā 453 ASV dolāriem par metrisko tonnu. Pēdējos mēnešos daudzos Eiropas tirgos kurināmo granulu cena ir pieaugusi vēl vairāk, un Vācijas vairumtirdzniecības cena šoruden pārsniedza 760 USD par tonnu.

Pirms šī koksnes granulu piedāvājuma satricinājuma aplēses liecināja, ka līdz 2030. gadam pieprasījums pēc granulu kurināmā varētu pārsniegt 75

miljonus metrisko tonnu gadā. Ja sankcijas pret Krieviju vairs nepastāvēs, lai apmierinātu šo pieprasījumu, būs jāuzbūvē vairāk nekā 28 miljoni tonnu jaunas jaudas. Ja Krievijas sankcijas turpināsies, būs vajadzīga papildu jauda. Neskaidrība par jaudas nepieciešamību, lai aizpildītu piegādes deficītu, kas radies, zaudējot piegādi no Krievijas, Baltkrievijas un Ukrainas, visticamāk, kavēs jaunas investīcijas, kas tiek veiktas, lai aizpildītu šo nepietiekamību.